

Sygn. akt III RC 329/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Olkuszu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agnieszka Proć

Protokolant sekretarka Agnieszka Posel

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2016 roku w Olkuszu

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. S.

przeciwko P. K.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

I. uchyla z dniem 1 października 2013 roku obowiązek alimentacyjny powoda Z. S., PESEL (...) względem pozwanego P. K., PESEL (...) – a wynikający z wyroku Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 27 września 2010 roku, sygnatura akt III RC 216/10 i oddala powództwo w pozostałym zakresie;

II. zasądza od pozwanego P. K. na rzecz powoda Z. K. kwotę 60,00 złotych (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. nie obciąża stron kosztami sądowymi w sprawie.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 19 października 2016 roku

W pozwie wniesionym do tut. Sądu w dniu 28 grudnia 2015r. powód Z. S. wniósł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem pozwanego P. K. nałożonego na niego w kwocie po 700 złotych miesięcznie wyrokiem Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 27 września 2010r., sygn. akt III RC 216/10 oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu podniesiono, że powód znajduje się w trudnej sytuacji majątkowej i pozostaje w niedostatku. Pozwany ma 24 lata, ukończył studia w Niemczech, zna biegle dwa języki obce i może podjąć dobrze płatną pracę.

W piśmie procesowym z dnia 9 czerwca 2016r. pełnomocnik powoda zmodyfikował żądanie pozwu, wnosząc o uchylenie alimentów z dniem 3 lipca 2013r., zatem w dniu następnym po tym jak pozwany P. K. uzyskał tytuł licencjata na Wydziale Lingwistyki Stosowanej (...) (studia pierwszego stopnia), bowiem z tą datą pozwany uzyskał zawód, który pozwalał mu na podjęcie zatrudnienia.

Pozwany P. K. w odpowiedzi na pozew z dnia 26 kwietnia 2016r. (k. 97-99) uznał żądanie pozwu od kwietnia 2016r. i wniósł o oddalenie powództwa w pozostałym zakresie, podnosząc, iż po uzyskaniu tytułu licencjata nadal kontynuował naukę na Uniwersytecie G. w M. - filia w G. Magister, studia ukończył w marcu 2016r. i z dniem 1 kwietnia 2016r. podjął pracę w firmie (...) w W..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

P. K. (pozwany zmienił nazwisko z S. na K.) jest synem Z. S. i E. K., których małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie wydanym dnia 30 marca 2009r., sygn. akt XI C 1103/08.

Dowód: odpis aktu urodzenia P. K. –k. 9, akta sprawy tut. Sądu o sygn. III RC 216/10.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 27 września 2010r. w sprawie o sygn. akt III RC 216/10 tut. zasądzone zostały od Z. S. na rzecz P. K. alimenty w kwocie po 700 złotych miesięcznie, płatne do rąk uprawnionego do dnia 10-go każdego następującego po sobie miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 września 2010r.

W dacie orzekania o powyższych alimentach P. K. ukończył Liceum Ogólnokształcące w O. i podejmował studia stacjonarne na Wydziale Lingwistyki (...), nie posiadał własnych dochodów, pozostawał na utrzymaniu rodziców.

Z. S. zarejestrowany był jako osoba bezrobotna i otrzymywał zasiłek w wysokości około 800 euro, jednakże z dniem 22 lipca 2010r. stracił prawo do zasiłku, bowiem nie stawiał się na wyznaczone terminy w stosownym urzędzie w Niemczech.

Dowód : akta sprawy tut. Sądu o sygn. III RC 216/10.

Aktualnie powód Z. S. mieszka w wynajętym mieszkaniu w Niemczech pod adresem S. K.- K. –W. (...). Koszt wynajmu wynosi 300 euro miesięcznie, przy czym powód otrzymuje dodatek mieszkaniowy w kwocie 111 euro (wcześniej była to kwota 66 euro), opłaty za media generują miesięcznie wydatek w kwocie około 250 euro. Na dojazdy do pracy (100 km w obie strony) wydaje około 160 euro.

Powód pracuje w firmie spedycyjnej od wiosny 2014r. Jego wynagrodzenie wynosi obecnie netto 793,85 euro (wcześniej była to kwota netto 717,97 euro). Pracuje 4 dni w tygodniu, jest to praca na cały etat. Planuje w przyszłości podjąć lepiej płatną pracę.

Powód podał, że w utrzymaniu – po tym jak popadł w problemy finansowe i podupadł na zdrowiu - pomagali mu znajomi, przebywał też w klasztorze. Okoliczności tych jednakże nie wykazał. Podał, że nie posiada innych źródeł dochodu, dysponuje samochodem osobowym marki A. (...) – rocznik 1998, nie posiada oszczędności.

Dowód: umowa najmu z tłumaczeniem –k. 25, umowa o pracę z dnia 1 marca 2016r. oraz dokumenty dotyczące wysokości wynagrodzenia powoda –k. 69 i k. 267-273, rachunki z tłumaczeniem –k. przesłuchanie powoda Z. S. – nagranie 00:19:01-01:28:12 - k. 260v-262v.

W wyniku podziału majątku jaki dokonany został w sprawie I Ns 483/13 powodowi przyznana została spłata w kwocie 60.282,00 zł. Suma ta została zajęta przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Olkuszu M. M. na poczet zobowiązań alimentacyjnych powoda na rzecz Ł. S. i P. K., z czego pozwanemu wypłacona została kwota 31.618,15 zł. Z relacji pozwanego wynika, że suma ta miała wynosić około 25.000 zł i przeznaczył ją na bieżące potrzeby i pożyczkę dla matki E. K. (8. 000 zł).

Dowód: pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Olkuszu M. M. z dnia 14 września 2015r. ze sprawy o sygn. Kmp 47/12 i Kmp 98/11 – k. 47 i 47v. oraz wydruk ustalenia należności z dnia 25 stycznia 2016r. –k. 49, zeznania świadka E. K. – nagranie 00:24:57-01:00:58 -k. 218-219v, przesłuchanie pozwanego P. K. – nagranie 01:02:02 -01:26:26- k.219v-220v.

Na skutek wznowienia postępowania postanowienia wydane w sprawie o podział majątku z wniosku E. K. przy uczestnictwie Z. S. przez Sąd Rejonowy w Olkuszu dnia 12 listopada 2014r., sygn. akt I Ns 483/13 oraz przez Sąd Okręgowy w Krakowie dnia 15 maja 2015r., sygn. akt II Ca 286/15 zostały uchylone, a sprawę przekazano do

ponownego rozpoznania znosząc postępowanie w całości. Sprawa toczy się obecnie w Wydziale I Cywilnym Sądu Rejonowego w Olkuszu pod sygn. akt I Ns 415/16.

Dowód: odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 12 listopada 2014r. I Ns 483/13 –k. 39-40, 56-57, odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 15 maja 2015r. wydanego w sprawie II Ca 286/15 –k.43, odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 19 listopada 2015r., sygn. akt II Ca 1781/15-k51.

Powód przestał łożyć alimenty na rzecz pozwanego w lutym 2012r., jedynie w sierpniu 2015r. przekazał na jego rzecz kwotę 400 zł i we wrześniu 2015r kwotę 410 zł. Postępowanie egzekucyjne prowadzone pod sygn. akt Kmp 47/12 jest bezskuteczne. Zaległości alimentacyjne na rzecz P. K. na dzień 26 kwietnia 2016r. wynosiły 7.845,71 zł. Postępowanie w sprawie bieżących alimentów na rzecz P. K. zostało umorzone za okres od 1 kwietnia 2016r. na wniosek wierzyciela.

Na powódzie spoczywa obowiązek alimentacyjny również na rzecz małoletniego syna Ł. S., na mocy wyroku Sądu Rejonowego wydanego w sprawie III RC 217/10 dnia 27 września 2010r. zobowiązany jest łożyć na jego rzecz alimenty w wysokości po 450 zł miesięcznie. Z obowiązku tego powód się nie wywiązuje. Pod sygn. akt Kmp 98/11 prowadzone jest postępowanie egzekucyjne z wniosku E. K..

Dowód: akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Olkuszu M. M. o sygn. Kmp 47/12 oraz pisma tego Komornika znajdujące się w aktach niniejszej sprawy –k. 21, 96, pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Olkuszu M. M. ze sprawy Kmp 98/11 –k. 20, 22, akta sprawy tut. Sądu o sygn. akt III RC 217/10, przesłuchanie pozwanego P. K. – nagranie 01:02:02 -01:26:26- k.219v-220v.

Z. S. leczy się na nadciśnienie tętnicze oraz depresję średniego stopnia, która obecnie ma postać reaktywną i leczona jest antydepresantami.

Dowód: zaświadczenia lekarza medycyny ogólnej G. W. z dnia 23 czerwca 2015r. z tłumaczeniem –k. 26 oraz z dnia 5 września 2016r. z tłumaczeniem –k. 265-266, przesłuchanie powoda Z. S. –nagranie 00:19:01-01:25:16 -k. 260v-262v.

Pozwany P. K. w czerwcu 2010r. ukończył Liceum Ogólnokształcące w O.. Od października 2010r. do lipca 2013r. studiował na Uniwersytecie (...) w W. – kierunek tłumaczenia specjalistyczne, gdzie dnia 2 lipca 2013r. uzyskał tytuł licencjata. W październiku 2013r. podjął studia na Uniwersytecie G. w M. - filia w G. Magister, które ukończył w marcu 2016r.

W czasie studiów w Niemczech pozwany otrzymywał stypendium w kwocie 597 euro i zasiłek rodzinny w wysokości 180 euro. Stypendium podlega zwrotowi w 50% w okresie 5 lat od podjęcia pracy. Jak wynika z twierdzeń pozwanego uzyskane stypendium pozwoliło mu ukończenie studiów i pokrycie związanych z tym wszelkich wydatków. Stypendium to pozwany otrzymał w styczniu 2014r. z wyrównaniem od października 2013r. i pobierał je do marca 2016r. W okresie studiów pozwany uzyskiwał dodatkowe wynagrodzenie z tytułu wykonywanych tłumaczeń w ramach umów zlecenia. Nie wykazał jednakże jakie to były kwoty. Pozwany mieszkał w wynajętym pokoju za który uiszczal początkowo kwotę 200 euro, a następnie 250 euro, opłata za semestr studiów wynosiła 120 euro, Internet 20 euro. Po zakończeniu studiów pozwany posiadał niewielkie oszczędności około 100-200 euro.

Dowód: dyplomy ukończenia studiów pozwanego z tłumaczeniem na język polski –k. 110-112, decyzje w sprawie stypendium z tłumaczeniem –k. 241- 245, przesłuchanie pozwanego P. K. – nagranie 01:02:02 -01:26:26 - k.219v-220v.

P. K. obecnie mieszka i pracuje w W., pracę podjął 1 kwietnia 2016r. w firmie (...) w W.. Jego wynagrodzenie wynosi 5.000 zł brutto (około 3490 zł. netto). Mieszka z współlokatorem w wynajętym mieszkaniu, ponosząc następujące wydatki: 950 zł czyn najmu, opłata za usługi (...) 69 zł, opłata za energię elektryczną 190 zł – co 2 miesiące, przejazdy i karta miejska ok. 100 zł, opłata za telefon 69 zł. Dochodzą wydatki na bieżące utrzymanie jak wyżywienie, kosmetyki, środki czystości.

Dowód: rachunki i bankowe potwierdzenia operacji –k.133- 203, umowa najmu z dnia 24 marca 2016r. –k. 232-238, umowa o pracę na czas określony z dnia 1 lipca 2016r. –k. 239, przesłuchanie pozwanego P. K. – nagranie 01:02:02 -01:26:26 - k.219v-220v.

Z relacji pozwanego i jego matki E. K. wynika, że powód nie wykazywał zainteresowania edukacją pozwanego.

Dowód: zeznania świadka E. K. – nagranie 00:24:57-01:00:58 -k. 218-219v, przesłuchanie pozwanego P. K. – nagranie 01:02:02 -01:26:26-k.219v-220v.

Sąd poczynił ustalenia w oparciu o powołane wyżej dokumenty oraz zeznania świadka i przesłuchanie stron, które Sąd uznał za wiarygodne. Przy czym zaznaczyć należy, że powód nie wykazał – zgodnie z regułą zawartą w art. 6 kc, że rzeczywiście korzystał z pomocy finansowej znajomych. Poza twierdzeniem powoda nie zostało też wykazane, że powód w okresie od lutego 2012r. do chwili podjęcia pracy w obecnym miejscu pozostawał bez środków do życia, czy też korzystał z pomocy Caritas w Niemczech.

Pozwany nie wykazał natomiast, by w pełni rozdysponował kwotę ponad 31.000 zł uzyskaną z zajęcia przez Komornika należności przypadającej powodowi od jego byłej żony w wyniku podziału majątku wspólnego Z. S. i E. K..

Sąd zważył , co następuje :

Materialnoprawną podstawę rozstrzygnięcia w przedmiocie roszczenia zgłoszonego w niniejszym postępowaniu są przepisy art. 138 kro w zw. z art. 133 § 1 i § 3 kro i 135 § 1 kro.

Art. 138 kro stanowi, że w razie zmiany stosunków można domagać się zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Zmiana ta polega na okolicznościach o charakterze następczym, które w sposób istotny modyfikują zakres usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (poprzez ich zwiększenie lub zmniejszenie) lub wpływają istotnie na rozmiar możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji (poprzez ich obniżenie lub podwyższenie). Podstawą ewentualnej modyfikacji może być jednak wyłącznie zmiana istotna i trwała, uzasadniająca zmianę w zakresie obowiązku alimentacyjnego na dotychczasowym poziomie.

Zgodnie z art. 133 § 1 kro, rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, a nie ma dochodów z własnego majątku wystarczających na pokrycie kosztów utrzymania i wychowania. Przesłanką obowiązku jest więc sama niezdolność dziecka do samodzielnego utrzymania, która wytycza równomierną powinność rodziców do łożenia alimentów i zapewnienia dziecku należnych warunków egzystencji. Czas trwania obowiązku alimentacyjnego nie jest ograniczony terminem i nie pozostaje też w zależności od osiągnięcia przez uprawnionego określonego stopnia wykształcenia. Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy trwanie bądź ustanie obowiązku jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie.

Inaczej kształtuje się sytuacja uprawnionej osoby pełnoletniej. Osiągnięcie pełnoletniości przez osobę uprawnioną nie wyklucza samoistnie i automatycznie jej uprawnień (nie uchyla wobec niej obowiązku alimentacyjnego). Sytuacja uprawnionego podlega wówczas jednak zaostrzonym kryteriom oceny. Jeśli pełnoletni uprawniony kontynuuje naukę, trzeba wtedy zważyć, czy posiada ku temu predyspozycje - istotne jest więc, czy czas przeznaczony na naukę wykorzystuje produktywnie, czy terminowo realizuje obowiązki i czy rzeczywiście podnosi kwalifikacje zawodowe, gdyż ciągłość nauki musi być poparta dotychczas osiąganymi pozytywnymi wynikami. Nawet jednak po ustaleniu, że pełnoletni uprawniony z powodzeniem i nieprzerwanie kontynuuje naukę koniecznym jest rozważenie, czy nie nabył on możliwości samodzielnego utrzymania się. Przy czym zgodnie z art. 133 § 3 kro rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Pozwany niewątpliwie jest osobą uzdolnioną lingwistycznie, dysponującą odpowiednim zapleczem intelektualnym, pozwalającym na ukończenie studiów wyższych na zagranicznej uczelni, które z kolei pozwoliły pozwanemu poszerzyć umiejętności nabyte po uzyskaniu tytułu licencjata i dzięki temu podjąć pracę zgodną z posiadanymi kwalifikacjami.

Powszechnie znany jest fakt, że aktualne potrzeby rynku pracy wymagają ciągłego poszerzania posiadanych kwalifikacji. Ukończenie studiów pierwszego stopnia na Uniwersytecie (...) z pewnością nie daje takich perspektyw na rynku pracy, jak ukończenie studiów magisterskich. Wyjazd do Niemiec i podjęcie studiów magisterskich na Uniwersytecie w M. pozwoliły pozwanemu na uzyskanie stypendium (597 euro) oraz zasiłku rodzinnego (180 euro), które zagwarantowały pozwanemu możliwość dalszego kształcenia poza granicami kraju i samodzielnego utrzymania się. Pozwany przyznał, że mimo iż brakowało mu alimentów od ojca to uzyskiwane środki ze stypendium i zasiłku rodzinnego zabezpieczały niezbędne środki do jego utrzymania. Dodatkowo pozwany uzyskiwał pomoc od matki i dorabiał pracując na zlecenie. Dzięki oszczędnemu trybowi życia i zaradności pozwany ukończył studia, bez zaciągania zobowiązań finansowych, poza zobowiązaniem związanym z uzyskanym stypendium. Owszem w okresie 5 lat od ukończenia studiów zobligowany jest zwrócić połowę środków uzyskanych z tego tytułu. Pozwany pracuje i może poczynić stosowne oszczędności na ten cel. Poza tym jak się wydaje, pozwany nie jest zainteresowany szybszą realizacją tego zobowiązania, bowiem po uzyskaniu kwoty ponad 31.000 złotych z egzekucji świadczeń alimentacyjnych (przy czym pozwany twierdził, że była to kwota około 25.000 zł) sumę tą pozwany przeznaczył na bieżące potrzeby (nie wykazując na jaki dokładnie cel) i pożyczkę dla matki ok. 8.000 zł (niczym nie udokumentowaną). Tymczasem nawet w części tych środków nie przeznaczył na realizację ciążącego na nim zobowiązania. Nadal powinien dysonować sporą sumą, czego jednakże nie wskazał w trakcie przesłuchania w charakterze strony jak również w składanym w sprawie oświadczeniu majątkowym (k.128-132).

W niniejszej sprawie Sąd biorąc pod uwagę poczynione ustalenia faktyczne i powołane przepisy prawa, uznał że powództwo zasługuje na uwzględnienie, jednakże nie z żądaną datą dnia 3 lipca 2013r. (po zmodyfikowaniu żądania), ani też z datą uznaną przez pozwanego, a z datą 1 października 2013r. kiedy to pozwany uzyskał możliwość samodzielnego utrzymania się dzięki uzyskanemu stypendium, zasiłkowi rodzinnemu oraz środkom pozyskanym z podejmowanego dodatkowo zatrudnienia w ramach umów zlecenia.

Dlatego Sąd uchylił z dniem 1 października 2013r. obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanego, uznając że z tą właśnie datą pozwany uzyskał możliwość samodzielnego utrzymania się i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Mając na uwadze wynik postępowania, sytuację materialną powoda, przy uwzględnieniu że został on zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych w całości Sąd nie obciążał go tymi kosztami w orzeczeniu końcowym (art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Pozwany w sprawie o uchyleniu obowiązku alimentacyjnego nie ponosi kosztów sądowych.

O kosztach postępowania w pkt II wyroku orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z §7 pkt. 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.